

Plan Odnowy Miejscowości Parszowice na lata 2016-2023

Miasto i Gmina Ścinawa

Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego s.c.

Spis treści

Spis treści.....	2
Wstęp.....	3
I. Charakterystyka miejscowości.....	4
1. Rys historyczny.....	4
2. Położenie.....	6
2. Sfera społeczna i gospodarcza.....	7
1. Ludność.....	7
2. Oświata.....	10
3. Infrastruktura społeczna.....	10
4. Infrastruktura techniczna.....	13
5. Działalność gospodarcza.....	14
II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	16
III. Analiza SWOT dla Parszowic.....	18
IV. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną.....	21
V. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych.....	25
Spis tabel.....	29
Spis rysunków.....	29
Spis fotografii.....	29

Wstęp

Programowanie rozwoju to proces zachodzący na różnych poziomach polityki - zarówno tej lokalnej, jak i krajowej czy unijnej. Coraz częściej angażuje się w niego nie tylko urzędników, którzy ogólnie określają, co należy wykonać w danej jednostce, ale przede wszystkim mieszkańców. Są oni mobilizowani do uczestnictwa w procesie identyfikowania problemów lokalnych, zasobów oraz potrzeb. Nierzadko - dzięki rodzącemu się w ten sposób poczuciu odpowiedzialności za swoje otoczenie - przystępują do realizacji wspólnych projektów.

Koncepcja odnowy miejscowości (z naciskiem na obszary wiejskie) nie jest niczym nowym - w Niemczech i Austrii stosowano ją już w latach 70. ubiegłego wieku. Duży nacisk kładziono w niej na wykorzystanie lokalnych zasobów o charakterze materialnym, jak i niematerialnym (np. tradycje, zwyczaje).

Plany odnowy miejscowości składają się z kilku zasadniczych elementów. Pierwszym jest charakterystyka miejscowości, w której prezentuje się informacje dotyczące m.in. liczby mieszkańców, poziomu przedsiębiorczości, zasobów kulturowych i przyrodniczych oraz stanu infrastruktury technicznej. Drugi element to inwentaryzacja zasobów lokalnych w różnych kategoriach (np. infrastruktura społeczna, techniczna, zasoby kulturowe). Podobnie jak w większości dokumentów planistycznych, kolejnym etapem jest opracowanie analizy SWOT. Na podstawie usystematyzowanych w ten sposób danych przygotowuje się cele rozwojowe (in. priorytety) i podporządkowane im zadania do realizacji w kolejnych latach. Należy tu podkreślić, że wymieniane w Planie zadania nie mają jedynie charakteru infrastrukturalnego, ale obejmować powinny także projekty "miękkie", skoncentrowane na aktywizacji społeczności lokalnych.

I. Charakterystyka miejscowości

1. Rys historyczny

Najstarsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1209 r., wówczas jej nazwa brzmiała Porschwitz. W źródłach pojawiają się ponadto inne nazwy wsi: Porschewicz w 1475 r. (w dokumencie *Statuta Synodalia Episcoporum Wratislaviensium*) i Porswiz w 1486 roku.

Od końca XVIII w. do II wojny światowej tutejszy folwark należał do dóbr majoratu z Dziewina.

Zachowała się spora liczba historycznych zdjęć Parszowic. Wynika z nich, że na początku lat 30. XX w. we wsi funkcjonowała gorzelnia i gospoda (w miejscu obecnego przystanku autobusowego).

Na niewielkim wzgórzu, przy rozwidleniu dróg (prowadzących do Niemstowa, Ścinawy, Wielowsi, Zaborowa) stoi XV-wieczny kościół pw. Świętej Rodziny, stanowiący **dominantę przestrzenną miejscowości**. Przez pewien czas należał on do protestantów. Gotycka świątynia była kilkakrotnie przebudowywana i remontowana (lata 1670, 1923, 1959). Budynek jest murowany, posiada prostokątne prezbiterium, a po północnej stronie dwukondygnacyjną wieżę (w dolnej części na planie prostokąta, wyżej - ośmioboku). Ściany pokryte były malowidłami z XV w., które jednak częściowo zamalowano w ramach remontu z 1959 roku. Natomiast istnieje jeszcze nagrobek z XVI w. W 1972 r. w kościele odbyła się msza prymicyjna ks. Jerzego Popiełuszki, a od 2010 r. znajdują się tu jego relikwie. Z tego względu co roku w październiku organizowany jest jubileusz upamiętniający tę mszę, na którym pojawiają się przedstawiciele Solidarności, sportowcy itp. Samą świątynię wpisano do rejestru zabytków pod numerem 2292/402 (14. 11. 1956 r.). Wpis uzyskał także przykościelny cmentarz (nr 2293/889/L z dn. 16. 02. 1990 r.) wraz z murem.

Fot. 1 Kościół filialny pw. św. Rodziny.

Źródło: fotografie własne.

Status zabytków w Parszowicach ma jeszcze zespół folwarku, obejmujący rządówkę, budynki gospodarcze, mieszkalno-gospodarcze, inwentarski oraz hydrofornię. Ponadto wpis uzyskały budynki mieszkalne numer: 3, 5, 8, 9, 11, 13, 16, 22, 31, 66, 68, 74 i 79 oraz zespoły mieszkalno-gospodarcze o numerach 7, 69 i 71. W miejscowości wyodrębniono strefę "B" ochrony konserwatorskiej i strefę "K" ochrony krajobrazu kulturowego.

Fot. 2 Wybrane obiekty zabytkowe w Parszowicach.

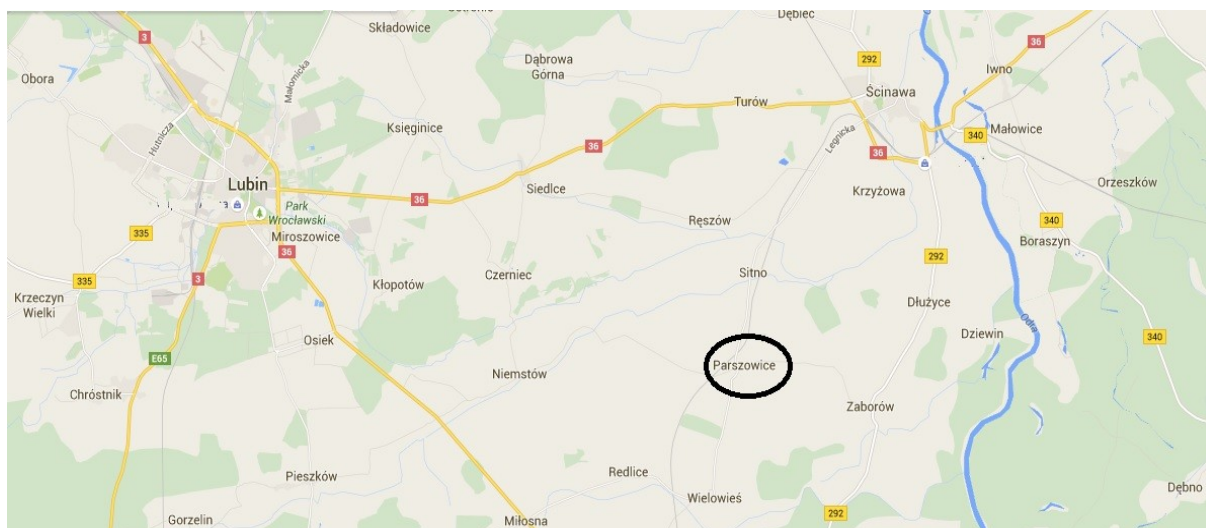
Źródło: fotografie własne.

Na terenie wsi wyznaczono stanowiska archeologiczne, w tym ślady osadnictwa (pradzieje, epoka kamienia, średniowiecze), cmentarzyska ciałopalne (epoka brązu), wczesnośredniowieczne cmentarzysko, wczesnośredniowieczne punkty osadnicze oraz osady (epoka brązu, wczesne średniowiecze).

2. Położenie

Parszowice leżą w południowo-zachodniej części gminy Ścinawa, w powiecie lubińskim. W poprzednim podziale administracyjnym teren ten należał do województwa legnickiego. Powierzchnia wynosi 1136,39 ha.

Rys. 1 Położenie Parszowic na tle Ścinawy i Lubina.

Źródło: <https://www.google.pl/maps/@51.3749921,16.3325882,12z>.

Parszowice znajdują się w odległości ok. 10 km od Ścinawy, 16 km od Lubina, 13 km od Prochowic i ok. 67 km od Wrocławia. Ze względu na bliskość do Ścinawy i Lubina czas dojazdu do nich samochodem nie przekracza w pierwszym przypadku 13 minut i w drugim - 20 minut. Parszowice leżą także w pobliżu linii

kolejowej Kobylin-Legnica Północna (362/382). Linie otwarto w 1898 r. dla ruchu towarowego i osobowego, jednak od 1920 r. zamykano jej kolejne odcinki. Do 1945 r. w Parszowicach funkcjonowała stacja kolejowa z budynkiem dworca, później zaś tylko przystanek, a w 1991 r. zamknięto również jego¹.

Na terenie gminy Ścinawa dominują gleby średnie, jednak w obrębie Parszowic występują także gleby bardzo dobre - II klasy bonitacyjnej, tworzące kompleks zbożowo-pastewny mocny. Wśród użytków zielonych dominują z kolei gleby IV klasy bonitacyjnej (łąki i pastwiska średniej jakości)². Część terenów w obrębie Parszowic jest własnością Agencji Nieruchomości Rolnych. Prywatne gospodarstwa rolne zawsze były jednymi z najmniejszych na terenie gminy (ich powierzchnia oscylowała średnio wokół 1,3 ha). Współczynnik lesistości jest z kolei jednym z najniższych w gminie i nie przekracza 5%. Z tego względu strukturę użytkowania gruntów w tym obrębie określa się jako "wybitnie rolną".

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla Parszowic, w zachodniej i północno-zachodniej części miejscowości znajdują się udokumentowane złoża węgla brunatnego.

2. Sfera społeczna i gospodarcza

1. Ludność

W 2015 r. w Parszowicach mieszkały 423 osoby, co oznacza, że od 2011 r. liczba mieszkańców wsi spadła o 3,6%. Mieszkańcy tej miejscowości stanowią 4,3% wszystkich mieszkańców gminy. Udział kobiet w strukturze ludnościowej sołectwa w 2015 r. wynosił 48,7%. Oznacza to, że na 100 kobiet przypada 105 mężczyzn.

Tab. 1 Liczba mieszkańców Parszowic na tle gminy (stan na dzień 31.12 każdego roku)

Miejscowość	2011	2012	2013	2014	2015
Parszowice	439	431	425	424	423
Gmina -	10332	10264	10108	9967	9932

1 <http://www.bazakolejowa.pl/index.php?dzial=stacje&id=2428&ed=&okno=start>.

2 *Plan urządzeniowo-rolny Gminy Ścinawa*, s. 29.

ogółem					
---------------	--	--	--	--	--

Źródło: *Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015-2022*, s.6.

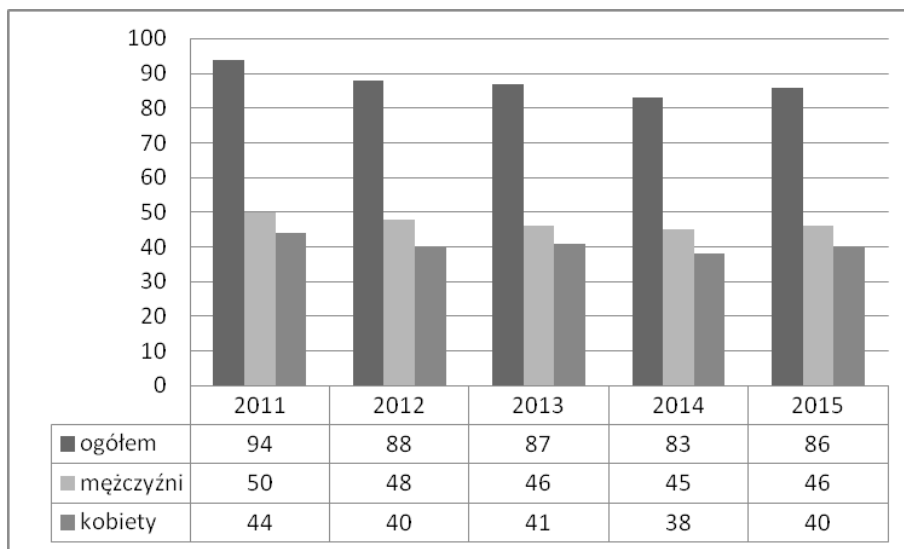
**Tab. 2 Liczba mieszkańców sołectwa w latach 2011-2015
z uwzględnieniem podziału na płeć (stan na 31.12 każdego roku)**

	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	439	431	425	424	423
Mężczyźni	225	226	220	219	217
Kobiety	214	205	205	205	206

Źródło: dane z Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa.

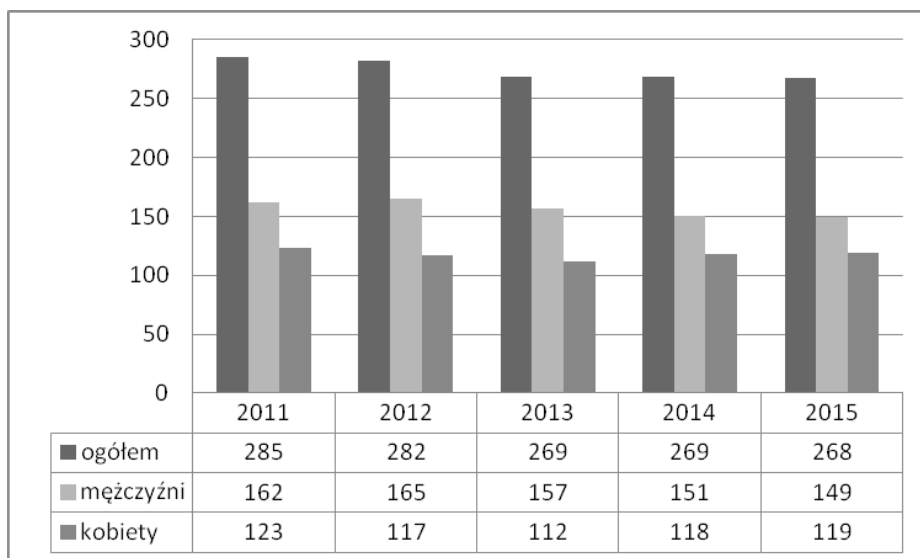
Dominującą grupą mieszkańców są osoby w wieku produkcyjnym, które stanowią 63,4% ogółu mieszkańców gmin (spadek liczby mieszkańców wynosi 6%). Ponad połowa osób z tej grupy wiekowej to mężczyźni (55,6%). Ponad 20% mieszkańców Parszowic to osoby w wieku przedprodukcyjnym, wśród których dominują mężczyźni. Jedyną grupą wiekową, w której dostrzec można wzrost liczby mieszkańców między 2011 a 2015 r., są osoby w wieku poprodukcyjnym (przyrost o 15%). Stanowią one 16,3% ogółu mieszkańców miejscowości.

Rys. 2 Liczba mieszkańców sołectwa w wieku przedprodukcyjnym w latach 2011-2015 z uwzględnieniem płci.

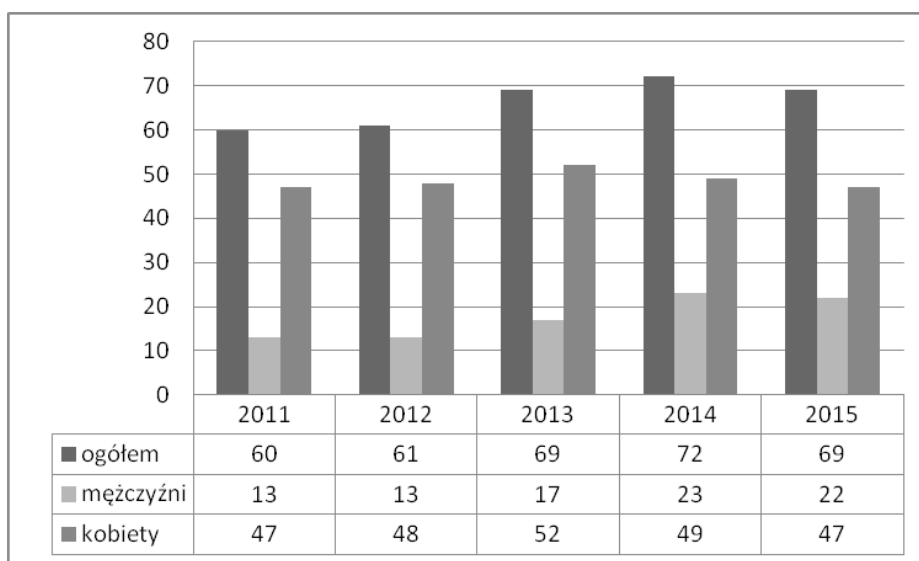
Źródło: dane z Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa.

Rys. 3 Liczba mieszkańców sołectwa w wieku produkcyjnym w latach 2011-2015 z uwzględnieniem płci.

Źródło: dane z Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa.

Rys. 4 Liczba mieszkańców sołectwa w wieku poprodukcyjnym w latach 2011-2015 z uwzględnieniem płci.

Źródło: dane z Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa.

2. Oświata

Dzieci w wieku 3-5 lat z terenu sołectwa (i z całej gminy) mają zapewnioną opiekę w Przedszkolu Publicznym w Ścinawie. Ze względu na to, że jest to jedyna placówka przedszkolna w gminie, wyznaczono kryteria przyjęć dzieci.

Dzieci w wieku szkolnym podlegają (zgodnie z granicami obwodów szkolnych) pod Zespół Placówek Oświatowych w Ścinawie. Mają tam do dyspozycji wiele sal lekcyjnych, pracownie internetowe, sale gimnastyczne, biblioteki z czytelnią, świetlice, stołówki oraz kompleks sportowy (obejmujący boisko wielofunkcyjne do gier zespołowych, boiska do koszykówki i siatkówki, 100-metrową bieżnię i skocznnię w dal). Średni wynik uzyskany w 2015 r. na sprawdzianie szóstoklasisty w tej szkole wynosi 63,3% i jest tylko o 0,5% niższy niż średni wynik dla całej gminy.

Po ukończeniu szkoły podstawowej uczniowie kontynuują naukę w Gimnazjum Publicznym w Ścinawie im. Mikołaja Kopernika. Uczniowie mogą uzyskać stypendium za dobre wyniki w nauce, sporcie lub za osiągnięcia

artystyczne. Mają możliwość korzystania z szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych, niektórzy aktywnie działają w Szkolnym Klubie Wolontariatu "Prometeusz", Szkolnym Klubie Euro-Gimnazjalista czy Szkolnym Klubie Miłośników Kultury. Uczniowie na egzaminie kończącym naukę w gimnazjum uzyskali wyniki nieco gorsze niż wynosi średnia dla całego powiatu, przy czym z przedmiotów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych różnice wahają się w przedziale 1-4%, natomiast w przypadku języka angielskiego na poziomie podstawowym wyniosła ona 7,7% na niekorzyść gminy.

3. Infrastruktura społeczna

Instytucją kultury działającą na terenie całej gminy jest Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie. Prowadzi ono działalność w nowym ośrodku w Ścinawie, a także 18 świetlicach wiejskich, w tym jednej mieszczącej się w Parszowicach.

Fot. 3 Świetlica wiejska w Parszowicach.

Źródło: fotografia własna.

Mieszkańcy mają do dyspozycji również boisko wiejskie. Pod koniec 2015 roku Zakład Gospodarki Komunalnej zbudował ogrodzenie wokół obiektu. Ponadto zawodnicy mają do dyspozycji dwie szatnie i magazyn na sprzęt. Boisko spełnia wymogi licencyjne PZPN, co jest tym ważniejsze, że rozgrywa na nim mecze ligowe Ludowy Klub Sportowy Sparta Parszowice (działający od ok. 10 lat). Zawodnicy dbają o utrzymanie tego obiektu w dobrym stanie, udostępniają go również mieszkańcom, stąd służy ono czasem do organizacji festynów. Najmłodsi mieszkańcy wsi mogą z kolei korzystać z placu zabaw, zlokalizowanego za budynkiem OSP.

Fot. 4 Plac zabaw w Parszowicach.

Źródło: fotografia własna.

Mieszkańcy sołectwa korzystają z opieki zdrowotnej świadczonej przez Miejsko-Gminny Zespół Zakładów Opieki Podstawowej w Ścinawie, który świadczy usługi w zakresie podstawowej i specjalistycznej (14 specjalności) opieki zdrowotnej, laboratorium diagnostycznego, rehabilitacji czy medycyny pracy. Najbliższa apteka znajduje się w Ścinawie, a szpital w Lubinie.

Ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2014 r. korzystano najczęściej z tytułu niepełnosprawności i ubóstwa (po 11 osób), 4 uzyskiwały pomoc z tytułu bezrobocia i 2 - przemocy w rodzinie.

Za bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie sołectwa odpowiada Komisariat Policji w Ścinawie. Mieszkańcy mogą korzystać z pomocy dzielnicowego z Rejonu XX Komendy Powiatowej Policji w Lubinie. W 2014 r. w sołectwie stwierdzono popełnienie zaledwie 1 przestępstwa, więc można je uznać za spokojne i bezpieczne miejsce.

O bezpieczeństwo pożarowe mieszkańców dba OSP Parszowice (kat. IV). Jednostka liczy 11 członków. Remizę wyposażono w radiowy system selektywnego alarmowania, a od 2011 r. strażacy otrzymują informacje smsowe o wystąpieniu zdarzenia. Na wyposażeniu OSP jest też lekki samochód ratowniczo-gaśniczy. Jednostka jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego jako stowarzyszenie.

Fot. 5 Budynek OSP Parszowice.

Źródło: fotografia własna.

Sołectwo otrzymuje środki z funduszu sołeckiego - łącznie w latach 2010-2014 było to 69.603,74 zł, czyli 7,2% przeznaczonych w całej gminie na ten cel. Środki te wydatkowano na remonty i wyposażenie świetlicy wiejskiej (w tym np. wymianę instalacji elektrycznej), remonty remizy strażackiej i boiska wiejskiego, zakup strojów sportowych dla dzieci i młodzieży oraz pomocy dydaktyczno-terapeutycznych, zakup kosiarki czy organizację imprez integracyjnych.

Przez pewien czas funkcjonowała strona internetowa przeznaczona dla mieszkańców wsi, jednak obecnie jest nieczynna.

4. Infrastruktura techniczna

Cała gmina została objęta nowym systemem gospodarki odpadami, który obejmuje segregowanie odpadów z podziałem na plastikowe, szklane, papierowe i biodegradowalne. Poza odbiorem odpadów z nieruchomości, można je przywieźć również do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który działa w Ścinawie. Teren całej gminy, w tym Parszowic, obsługuje Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Spółka z o.o. Lubinie.

Kilka lat temu w miejscowości działało również składowisko odpadów, względem którego obecnie przygotowywany jest plan rekultywacji. To ważne działanie, bowiem - mimo ogrodzenia tego terenu - zdarzają się przypadki nielegalnego przywożenia na nie odpadów. Ponadto w okolicznych lasach (gł. w

kierunku miejscowości Sitno) oraz w większej odległości od zabudowań pojawiają się dzikie wysypiska.

Fot. 6 Dawne składowisko odpadów w Parszowicach.

Źródło: fotografia własna.

Zaopatrzenie w ciepło mieszkańców sołectwa jest możliwe dzięki indywidualnym kotłowniom przydomowym. W miejscowości (oraz w ogóle w gminie) nie istnieje sieć gazowa. Zasilanie w energię elektryczną na terenie całej gminy odbywa się za pośrednictwem linii średniego napięcia 20 kV, wychodzących z Głównego Punktu Zasilania w Ścinawie.

Na terenie gminy Ścinawa funkcjonują 2 wodociągi grupowe, przy czym Parszowice obsługiwane są przez wodociąg "Wielowieś". Ujęcie wody dla sołectwa znajduje się w Ścinawie. Średni wiek sieci wodociągowej to 20 lat. Sołectwo nie posiada sieci kanalizacyjnej, natomiast dwa gospodarstwa posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Przez Parszowice przebiegają drogi powiatowe nr P1223D (Zaborów - Niemstów) oraz P1237D (Ścinawa - Miłosna). Długość tej pierwszej na terenie miejscowości to 2,3 km, zaś drugiej - 0,8 km. Obie drogi są w złym stanie technicznym - mimo że posiadają nawierzchnię asfaltową, to występują w niej liczne ubytki i wyboje, ponadto drogi są wąskie.

W Parszowicach nie ma chodników ani ścieżek rowerowych. Jednak obecnie trwają prace nad stworzenie chodnika od strony wjazdu do Parszowic z Wielowsi.

We wsi istnieją przystanki autobusowe, z których korzystają przede wszystkim prywatne busy. Największy problem stanowi to dla uczniów szkół średnich, dla których ostatnią możliwością powrotu ze szkoły w Lubinie jest bus ok. godziny 16. Uniemożliwia to udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, ewentualnie wymusza korzystanie z własnych samochodów i angażowanie do tego rodziców.

5. Działalność gospodarcza

Według Centralnej Ewidencji Informacji i Działalności Gospodarczej w miejscowości Parszowice zarejestrowanych jest **8 podmiotów**. Działają one w branżach: budowlanej, gastronomicznej, handlowej oraz usługowej.

Według Banku Danych Lokalnych GUS w 2014 r. w Parszowicach zarejestrowanych było **14 podmiotów gospodarczych prywatnych** (w tym dwa stowarzyszenia/spółdzielnie). Najwięcej (6 podmiotów) działało w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych; pojedyncze firmy zajmowały się działalnością z sekcji A - rolnictwo, leśnictwo, rybactwo i łowiectwo, sekcji E - dostawy wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, sekcji F - budownictwo, sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, sekcji K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa, sekcji M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcji O - administracja publiczna i obrona narodowa oraz sekcji R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.

We wsi działa kilka większych gospodarstw rolnych, liczących ponad 100 ha. Głównie jednak mieszkańcy dojeżdżają do pracy do Ścinawy i Lubina.

W 2014 r. 9 mieszkańców Parszowic zarejestrowanych było jako osoby bezrobotne - stanowiły one 2,1% ogółu mieszkańców wsi oraz 3,4% osób w wieku produkcyjnym. Są to jednocześnie osoby długotrwale bezrobotne.

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Dla rozwoju miejscowości niezbędne jest posiadanie elementów, które stanowią jej przewagę konkurencyjną. Przy czym zasoby miejscowości to jej immanentne cechy, stałe elementy. Ich przewaga nad czynnikami zewnętrznymi wynika z faktu, że stanowią nieodłączną część danej miejscowości. Zasoby miejscowości należy rozpatrywać w sposób szeroki, z tego też względu obejmują takie elementy jak:

- zasoby przyrodnicze (m.in. krajobraz, wody, obszary chronione),
- dziedzictwo kulturowe (m.in. zabytki, zespoły artystyczne, lokalne zwyczaje, gwara),
- obiekty i tereny (m.in. tereny pod zabudowę mieszkaniową/przemysłową, tradycyjne obiekty gospodarskie, place),
- infrastruktura społeczna (m.in. domy kultury, biblioteki, świetlice),
- infrastruktura techniczna (m.in. drogi, sieć wodno-kanalizacyjna, ciepłownicza),
- gospodarka i rolnictwo (m.in. zakłady pracy, gospodarstwa rolne),
- kapitał społeczny i ludzki (m.in. organizacje pozarządowe, inicjatywy mieszkańców).

Wykorzystując przedstawiony powyżej sposób klasyfikowania zasobów miejscowości, dokonano również inwentaryzacji zasobów dla Parszowic:

Dziedzictwo kulturowe:

- zabytkowy kościół pw. Świętej Rodziny,
- zabytkowe zabudowania pofolwarczne,
- zabytkowe zespoły mieszkalno-gospodarcze,
- fragmenty zabudowań dawnej gorzelnii.

Infrastruktura społeczna:

- świetlica wiejska w Parszowicach,
- jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej (typu S),
- boisko wiejskie,
- plac zabaw,
- Ludowy Klub Sportowy Sparta Parszowice,
- dostęp do agencji pocztowej,
- sklep na terenie miejscowości.

Infrastruktura techniczna:

- system segregowania odpadów,
- sieć elektroenergetyczna,
- sieć wodociągowa.

Gospodarka i rolnictwo:

- stosunkowo duża liczba zarejestrowanych osób prowadzących działalność gospodarczą,
- dość niski poziom bezrobocia.

III. Analiza SWOT dla Parszowic

Analiza SWOT jest wykorzystywana do określania celów i zadań dla różnych organizacji, w tym dla jednostek administracyjnych i samorządowych. Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów wyznaczających analizowane elementy:

- **S**trengths (mocne strony),
- **W**eaknesses (słabe strony),
- **O**pportunities (szanse),
- **T**hreats (zagrożenia).

Tab. 3 Schemat analizy SWOT.

		charakter oddziaływania czynnika	
		pozytywny	negatywny
rodzaj czynniki	wewnętrzne	S silne strony	W słabe strony
	zewnętrzne	O szanse	T zagrożenia

Źródło: „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

Mocne strony to wszystkie elementy stanowiące atut, przewagę, zaletę analizowanego podmiotu. Stanowią one zasoby, które można wykorzystać przy realizacji zakładanych planów. Słabe strony to elementy stanowiące słabość, barierę, wadę analizowanej organizacji. Są to więc dysfunkcyjne w kontekście realizacji planu cechy danego podmiotu. Za szanse uważa się to, co daje możliwość przeprowadzenia korzystnej zmiany, czyli wszystkie zewnętrzne względem planującego podmiotu czynniki i trendy pozytywnie korelujące z planowanymi działaniami. Zagrożenia stwarzają dla analizowanej organizacji niebezpieczeństwo

wystąpienia zmiany zewnętrznej, utrudniającej lub uniemożliwiającej (przynajmniej częściowo) realizację planowanych działań.

Mocne strony:

- położenie w niedużej odległości od Lubina, Ścinawy i Prochowic,
- świetlica wiejska,
- boisko wiejskie,
- działalność drużyny piłkarskiej - Ludowy Klub Sportowy Sparta Parszowice,
- obiekty zabytkowe,
- niska przestępczość,
- dostęp do usług pocztowych,
- planowana rekultywacja nieczynnego składowiska odpadów,
- dbałość mieszkańców o istniejącą infrastrukturę.

Słabe strony:

- niewystarczająca liczba i niski poziom dostosowania do potrzeb mieszkańców kursów komunikacji publicznej,
- brak atrakcji przyrodniczych,
- zły stan techniczny boiska,
- brak zaangażowania mieszkańców w działalność organizacji pozarządowych,
- zły stan dróg (gł. powiatowych),
- słaby zasięg telefonii komórkowej,
- nielegalne składowanie odpadów na nieczynnym wysypisku oraz dzikie wysypiska.

Szanse:

- zwiększenie stopnia promocji lokalnych atrakcji historycznych,
- środki finansowe z funduszy unijnych na rozwój obszarów wiejskich,
- wzrost zainteresowania historią lokalną,
- wzrostu popularności krótkich, jednodniowych/weekendowych wyjazdów rodzinnych,
- organizacja stałych zajęć w świetlicy wiejskiej - zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla osób starszych.

Zagrożenia:

- obniżenie dochodów gminy,
- niszczenie terenów publicznych,
- ograniczenie środków zewnętrznych na inwestycje infrastrukturalne, w tym środków powiatu (remont drogi powiatowej).

IV. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną

Przedstawione poniżej kierunki rozwoju stanowią wypadkową zasobów, które posiada miejscowość Parszowice, oraz analizy słabych i mocnych stron. Wypracowane zostały przy współpracy z lokalną społecznością, w czasie konsultacji społecznych z mieszkańcami.

Priorytet 1.

ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Przez teren Parszowic przebiegają fragmenty dwóch dróg powiatowych, które charakteryzują się złym stanem technicznym. Stanowi to tym większy problem, że ewentualna ich naprawa czy przebudowa zależy przede wszystkim od Starostwa Powiatowego. Jednak inwestycję tę należy traktować priorytetowo i lobbować za jej realizacją. W miarę możliwości wzdłuż tych dróg należy wybudować chodniki, co zwiększy bezpieczeństwo pieszych. Ponadto wskazana jest przebudowa głównego skrzyżowania we wsi, polegająca na budowie ronda, zatoki autobusowej i jednocześnie parkingu przy kościele.

Fot. 7 Główne skrzyżowanie w Parszowicach - widok od strony kościoła.

Zródło: fotografia własna.

Duże znaczenie z punktu widzenia mieszkańców miejscowości mają również drogi lokalne, które w przypadku Parszowic mają charakter dróg gruntowych. Aby zwiększyć komfort podróżowania nimi (zwłaszcza w przypadku wystąpienia ulewnych deszczy), należy zadbać o ich utwardzenie. Ułatwi to przemieszczanie się także pieszym i rowerzystom.

Fot. 8 Drogi gminne w Parszowicach.

Źródło: fotografie własne.

Przebudowa drogi do boiska sportowego jest istotnym projektem ze względu na fakt licencji PZPN, którą posiada obiekt oraz istnienia drużyny piłkarskiej LKS Sparta Parszowice, rozgrywającej na nim mecze ligowe. Problem z tą drogą wynika przede wszystkim z wykorzystywania jej przez sprzęt rolniczy. Z tego względu utwardzanie drogi nie wystarcza.

Problem dla mieszkańców Parszowic stanowi brak kanalizacji. Posiadanie szamb jest niewątpliwie bardziej kosztochłonne z punktu widzenia gospodarstw domowych, a ponadto może mieć negatywne konsekwencje dla środowiska naturalnego. Powinno to być połączone z procesem melioracji i odwodnienia na terenie całej miejscowości. Niektóre z rowów melioracyjnych są nieoczyszczone lub w ogóle nie istnieją.

Oświetlenie uliczne wydaje się wystarczające, jednak należy zadbać o to, aby uzupełniać je przede wszystkim w pobliżu nowo powstających budynków. Wdrażać należy także program wymiany oświetlenia na gminne (uniezależnienie się od dostawców prądu i obniżenie kosztów poprzez eliminację opłat związanych z dzierżawą słupów).

W ramach tego priorytetu proponuje się wykonanie następujących przedsięwzięć:

- 1) Remont drogi na odcinku Wielowieś - Ścinawa, Zaborów - Niemstów.
- 2) Utwardzenie drogi gruntowej od nr. 65 do 73, od 20 do 29, od 57 do 58b, od 75 do 78.
- 3) Droga gruntowa od Parszowic do Krzyżowej od nr. 81 do 83.
- 4) Remont drogi dojazdowej do boiska sportowego.
- 5) Budowa chodników przy drogach powiatowych w granicach miejscowości.
- 6) Przebudowa głównego skrzyżowania we wsi poprzez stworzenie ronda, zatoczki oraz parkingu przy kościele.
- 7) Skanalizowanie wsi.
- 8) Melioracja i odwodnienie na terenie całej wsi.

9) Uzupełnienie oświetlenia przy posesji nr 81 a.

10) Likwidacja dzikich wysypisk w lasach w kierunku Sitna oraz w niezabudowanych częściach miejscowości (gł. okolice dawnego młyna).

Priorytet 2.

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Prawie we wszystkich miejscowościach gminy Ścinawa mieszkańcy mogą korzystać ze świetlic, jednak wiele z nich wymaga prac remontowych. W przypadku świetlicy w Parszowicach niezbędny jest remont dachu, ocieplenie budynku, renowacja szamba, wykonanie ogrodzenia oraz ułożenie kostki brukowej przed obiektem. Pomieszczenie jest duże, co generuje problemy z ogrzewaniem i np. przemarzanie i zacieki na ścianach.

W ostatnim czasie boisko sportowe w Parszowicach zostało ogrodzone. Kolejną związaną z nim inwestycją powinno być wyrównanie terenu położonego przy obiekcie. Dodatkowo zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, niezależnie od wieku, udałoby się osiągnąć przez wykonanie siłowni czy organizacji zajęć fitness w świetlicy terapeutycznej (w budynku remizy), zaś na otwartym terenie - siłowni zewnętrznej.

Istniejący plac zabaw należy zmodernizować. Działania powinny zmierzać do zakupu nowego sprzętu i zabawek dla dzieci oraz ławek, na których mogliby spędzać czas ich rodzice. Przyczyni się to do większej integracji mieszkańców. Warto rozważyć także możliwość zamontowania tam kamery, ponieważ obecnie mieszkańcy skarżą się na przesiadywanie tam osób spożywających alkohol. Ponadto ogrodzenie placu pomoże w utrzymaniu czystości (uniemożliwi wchodzenie na teren placu psów i kotów, które go zanieczyszczają).

W ramach tego priorytetu proponuje się wykonanie następujących przedsięwzięć:

1. Remont dachu, ocieplenie, elewacja, renowacja szamba, ogrodzenie, ułożenie kostki brukowej przed świetlicą wiejską
2. Wyrównanie terenu przy boisku sportowym.
3. Stworzenie siłowni lub fitnessu w świetlicy terapeutycznej.
4. Stworzenie siłowni zewnętrznej na terenie wsi.
5. Zmiana lokalizacji placu zabaw lub modernizacja (zakup sprzętu do zabaw oraz ławek) wraz z montażem kamery.

V. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych uwzględnia okres obowiązywania Planu Odnowy Miejscowości oraz programy, na podstawie których gmina może ubiegać się o dofinansowanie projektów rozwojowych (zarówno programów krajowych, jak i zewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem funduszy unijnych). Opracowanie harmonogramu oparto jednak w dużej mierze także na wynikach konsultacji społecznych, w czasie których sami mieszkańcy wskazywali zadania, jakie w najbliższych latach powinny zostać zrealizowane. W czasie spotkania konsultacyjnego otrzymali specjalny formularz analizy zasobów miejscowości, który ułatwiał wskazywanie przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym, jak i "miękkim", służących rozwojowi więzi między członkami społeczności lokalnej. Określali również priorytetowość zadań, która przekłada się na to, czy zadanie jest pilne, czy też może zostać odłożone w czasie lub np. jego realizacja ma charakter warunkowy i uzależniona została tylko od możliwości pozyskania ewentualnych środków zewnętrznych.

Plan Odnowy Miejscowości Parszowice na lata 2016-2023

Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego s.c.

Lp.	Tytuł projektu	Cel i przeznaczenie przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt inwestycji	Lata realizacji	Możliwe źródła finansowania
PRIORYTET 1. ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ					
1.	Modernizacja i remont dróg powiatowych	poprawa bezpieczeństwa i komfortu podróżowania	1 500 000,00 zł	2016-2019	środki unijne (PROW), środki własne gminy, środki finansowe powiatu, programy ministerialne
2.	Utwardzenie dróg gruntowych	poprawa dostępności, ułatwienie korzystania z nich przez pieszych i rowerzystów, ograniczenie zagrożenia lokalnymi podtopieniami	50 000,00 zł	2016-2017	środki unijne (PROW), środki własne gminy, programy ministerialne, WFOŚiGW
3.	Budowa drogi dojazdowej do boiska wiejskiego	poprawa dostępności obiektu, zwiększenie estetyki obszaru wokół boiska	150 000,00 zł	2019-2020	środki unijne (PROW), środki własne gminy, programy ministerialne
4.	Budowa chodników wzdłuż dróg powiatowych	poprawa bezpieczeństwa pieszych	300 000,00 zł	2016-2019	środki unijne (PROW), środki własne gminy, środki finansowe powiatu, programy ministerialne

5.	Przebudowa głównego skrzyżowania	lepsze i bezpieczniejsze wykorzystanie centrum wsi poprzez budowę ronda, zatoczki i parkingu, zwiększenie bezpieczeństwa kierowców i pieszych	500 000,00 zł	2016-2019	środki unijne (PROW), środki własne gminy, środki finansowe powiatu, programy ministerialne
6.	Budowa sieci kanalizacyjnej	poprawa stanu środowiska naturalnego, większy komfort życia, ograniczenie kosztów i uciążliwości (związanych np. z opróżnianiem zbiorników bezodpływowych)	1 000 000,00 zł	2017-2020	środki unijne (np. PROW), WFOŚiGW, środki własne gminy
7.	Melioracja i odwodnienie na terenie całej wsi	poprawa stanu środowiska naturalnego; ograniczenie zagrożenia lokalnymi podtopieniami	60 000,00 zł	2018-2020	WFOŚiGW, środki unijne (PROW), środki własne gminy
8.	Montaż/uzupełnienie oświetlenia	poprawa bezpieczeństwa drogowego i publicznego poprzez instalację nowych punktów oświetleniowych wykorzystujących nowoczesne, energooszczędne technologie	200 000,00 zł	2016-2019	środki unijne (PROW, RPO WD 2014-2020), WFOŚiGW, środki własne gminy
9.	Likwidacja dzikich wysypisk	poprawa stanu środowiska naturalnego oraz estetyki miejscowości	100 000,00 zł	2020-2023	środki własne gminy, WFOŚiGW
PRIORYTET 2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ					
10.	Remont świetlicy wiejskiej i terenu przez budynkiem	stworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców (dającego szansę na integrację) poprzez remont i ogrodzenie świetlicy wiejskiej	500 000,00 zł	2020-2023	środki unijne (PROW), środki własne gminy, fundusz sołecki

11.	Wyrównanie terenu przy boisku sportowym	zwiększenie estetyki obiektu oraz jego dostępności	50 000,00 zł	2017-2019	środki unijne (PROW), środki własne gminy, fundusz sołecki
12.	Stworzenie siłowni lub fitnessu (zaplecze) w świetlicy terapeutycznej	zachęcenie mieszkańców do większej aktywności fizycznej poprzez rozwój infrastruktury i możliwości do uprawiania dyscyplin sportowych	30 000,00 zł	2018-2020	środki unijne (PROW), środki własne gminy, fundusz sołecki, programy ministerialne
13.	Stworzenie siłowni zewnętrznej	rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej dostosowanej do osób w różnym wieku	30 000,00 zł	2018-2020	(PROW), środki własne gminy, fundusz sołecki, programy ministerialne, środki fundacji korporacyjnych
14.	Doposażenie i ogrodzenie placu zabaw wraz z montażem kamery	poprawa warunków zabawy dla dzieci poprzez modernizację i doposażenie placu zabaw, zwiększenie czystości, zwiększenie bezpieczeństwa poprzez montaż kamery monitoringu	40 000,00 zł	2018-2021	środki unijne (PROW), środki własne gminy, fundusz sołecki

Spis tabel

Tab. 1 Liczba mieszkańców Parszowic na tle gminy (stan na dzień 31.12 każdego roku).....	7
Tab. 2 Liczba mieszkańców sołectwa w latach 2011-2015 z uwzględnieniem podziału na płeć (stan na 31.12 każdego roku).....	8
Tab. 3 Schemat analizy SWOT.....	18

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie Parszowic na tle Ścinawy i Lubina.....	6
Rys. 2 Liczba mieszkańców sołectwa w wieku przedprodukcyjnym.....	8
Rys. 3 Liczba mieszkańców sołectwa w wieku produkcyjnym.....	9
Rys. 4 Liczba mieszkańców sołectwa w wieku poprodukcyjnym.....	9

Spis fotografii

Fot. 1 Kościół filialny pw. św. Rodziny.....	5
Fot. 2 Wybrane obiekty zabytkowe w Parszowicach.....	5
Fot. 3 Świetlica wiejska w Parszowicach.....	11
Fot. 4 Plac zabaw w Parszowicach.....	11
Fot. 5 Budynek OSP Parszowice.....	12
Fot. 6 Dawne składowisko odpadów w Parszowicach.....	13
Fot. 7 Główne skrzyżowanie w Parszowicach - widok od strony kościoła.....	21
Fot. 8 Drogi gminne w Parszowicach.....	22